

A gyerek csak úgy ott volt a sötétben a tornácon, összekucorodott a hideg ellen, a sírástól fáradtan, félálomban. Már nem tudott bömbölni, és amúgy se hallották meg, vagy ha mégis, attól csak minden rosszabb lett volna. Valaki azt kiabálta, Csinálj már ezzel valamit, vagy én fogom be a száját!, és akkor egy nő felkapta az asztal alól a karjánál fogva, és kilökte a tornácra, becsukta az ajtót, a macskák meg bementek a ház alá. Már nem engedték a közelükbe, mert néha a farkuknál fogva emelte fel őket. A karja össze volt karmolva, és a karmolások fájtak. Volt, hogy bemászott a ház alá megkeresni a macskákat, de ha egyáltalán el tudott kapni egyet, minél szorosabban tartotta, a macska csak annál jobban küzdött, és belé is harapott, úgyhogy elengedte. Minek dörömbölsz azon az ajtón? Ha így viselkedsz, senkinek nem fogsz kelleni. És akkor az ajtó újra bezárult, és aztán éjszaka lett. Oda-bent álomba veszekedték magukat, aztán hosszú ideig éjszaka volt. A gyerek félt a ház alá bújni,

és félt odafent a tornácon is, bár ha az ajtó közelében marad, talán kinyitják. Nagy volt a hold, egyenest rá bámult, és az erdőben hangok jártak, de ő már majdnem aludt, amikor Doll megjelent az ösvényen, és megtalálta így, teljesen kétségbeesve, és fölvette a karjába, és bebugyolálta a vállkendőjébe, és azt mondta: – Hát, nincs hova menjünk. Hova menjünk?

Ha a gyerek valakit szívből gyűlölt, az Doll volt. Folyton az arcát dörzsölte nedves ruhával, vagy a hajának esett neki a törött fésűvel, próbálta kiszedni a csomókat. Doll éjszaka általában a házban aludt, és talán azzal fizetett, hogy egy kicsit söpört. Ő volt az egyetlen, aki söpört, és közben szitkozódott, Francot se használ, és valaki rávágta, Akkor meg hagyd a francba. Mindenféle emberek aludtak ott a padlón, egy halom takaró meg jutaszák alatt. Egyik napról a másikra, nem is lehetett tudni.

Mikor a gyerek az asztal alá bújt, általában megfélekedtek róla. Az asztal a sarokba volt lökve, és nem vesződtek vele, hogy benyúljanak alá, és kihúzzák, ha elég csöndben maradt. Mikor este megjött Doll, letérdelt hozzá, ráterítette azt a kendőt, de aztán megint elment, olyan korán reggel, hogy a gyerek érezte, hogy lecsúszik róla a kendő, és érezte, hogy jobban fázik az elszállt melege

miatt, és mocorgott, és kicsit szitkozódott. De mikor fölébredt, ott várta egy kétszersült, egy alma vagy ilyesmi, meg egy csészében víz. Egyszer meg egy játék. Csak egy vadgesztenye, rajta egy kis zsinórral megkötözött rongydarab, meg egy-egy csomó kétoldalt meg alul is, a kezének meg a lábának. A gyerek suttogott neki, és vele aludt, az ingébe rejtette.

Lila soha nem beszélt erről az időről senkinek. Tudta, hogy nagyon szomorúan hangozna, pedig nem is volt az, annyira. Doll felvette a karjába, bebugyolálta a vállkendőbe. – De most pszt! – mondta. – Föl ne keltsél nekem mindenkit. – A gyereket a csípőjére ültette, és bevitte a sötét házba, olyan vigyázva és halkán lépdelt, ahogy tudott, megtalálta a batyut, amit a sarokban tartott, aztán visszamentek a csípős sötétbe, le a lépcsőn. A ház büzlött az alvástól, az éjszaka szeles volt, csupa fahang. A hold eltűnt, és esett az eső, de akkor még olyan csendesen, hogy csak csiklandozta a bőrt. A gyerek négy-öt éves lehetett, nyakigláb, Doll nem tudta betakarni, de a vádliját megdörögölte a nagy, durva tenyerével, és lesöpörte a nedvességet az arcáról meg a hajáról. Odasúgta: – Fogalmam sincsen, hogy most mihez kezdek. Nem terveztem el. Bár lehet. Nem tudom. Nyilván igen. Nem ez a legjobb éjszaka hozzá. – Felrántotta a

kötényét, hogy betakarja a gyerek lábát, és cipelte a tisztáson át. Az ajtó talán kinyílt, és egy nő talán utánuk kiáltott, Hova mész azzal a gyerekkel?, aztán egy perc múlva visszacsukta az ajtót, mint aki megtett mindent, amit az illendőség megkíván. – Na – súgta Doll –, hát meglátjuk.

Az út nem volt sokkal szélesebb, mint egy ösvény, de Doll annyit járt rajta a sötétben, hogy csak átlépte a gyökereket meg a kátyúkat, és egyszer sem torpant meg, nem botlott el. Gyorsan ment, bár egyáltalán nem volt semmi fény. És elég erős is volt, hogy még egy ilyen ügyetlen csomag, ez a nyakigláb gyerek is megült a karján, félálomban. Lila tudta, hogy nem lehetett úgy, ahogy emlékszik, hogy a szélben cipelték, karok fonták körül, hogy tudhassa, biztonságban van, és suttogtak a fülébe, hogy tudja, nem kell magányosnak lennie. A suttozás azt mondta: – Muszáj találjak egy helyet, ahová leraklak. Muszáj találjak egy száraz helyet. – És aztán leültek a földre, fenyőtűre, Doll egy fának vetette a hátát, a gyerek meg az ölébe kucorodott, a feje Doll mellén, hallotta a szívverését, érezte. Keményen esett. Doll azt mondta: – Tudhattam volna, hogy esni fog. Most meg belázasodsz nekem. – De a gyerek csak feküdt rajta, remélte, hogy maradhat, ahol van, remélte, hogy nem áll el az eső. Doll volt talán a legmagányosabb

nő a világon, ő meg a legmagányosabb gyerek, és itt voltak, ketten együtt, egymást melegítették az esőben.

Mikor elállt az eső, Doll fölkel, ügyetlen volt a gyerekekkel a karján, és a vállkendőt köré tömködté, ahogy tudta. Azt mondta: – Tudok egy helyet. – A gyerek feje hátranyaklott, Doll újra a csípőjére lódította, próbálta betakarni. – Mindjárt ott vagyunk.

Egy másik kunyhó volt, tornácos, az ajtó előtt döngölt udvar. Öreg, fekete kutya tolt fel magát a mellső lábára, aztán a hátsóra, ugatott egyet, és egy öregasszony nyitott ajtót. Azt mondta: – Nincs itt munka, Doll. Nincs énnekem anyyim.

Doll leült a tornác lépcsőjére. – Csak gondoltam, megpihenek.

– Mi az ott nálad? Honnan vetted azt a gyereket?

– Nem mindegy?

– Hát, jobb lenne, ha visszavinnéd.

– Lehet. De nem hinném, hogy vissza fogom.

– Legalább meg kéne etetned.

Doll hallgatott.

Az öregasszony bement a házba, és kihozott egy darab kukoricakenyeret. Azt mondta: – Fejni indultam volna. Be is mehetsz, vidd be a hidegről.

Doll megállt vele a tűzhelynél, csak a betakart

parázs adott egy kis meleget. Odasúgta: – Pszt. Adok neked valamit. Meg kell enned. – De a gyerek nem tudta összeszedni magát, a feje folyton hátranyaklott. Úgyhogy Doll letérdelt vele a padlóra, hogy szabad legyen a keze, és kis darabokat tört a kukoricakenyérből, és egyenként tette a szájába. – Le kell nyelned.

Az öregasszony visszajött egy kanna tejjel. – Még meleg, most fejtem – mondta. – Az kell a gyerekeknek. – Az az erős, füves illat, a nyers tej a bádgedényben. Doll kortyonként adta neki, a fejét a karja hajlatán tartotta.

– Van benne élet, ha megmarad benne. Megyek, teszek egy kis fát a tűzre, és kicsit lecsutakoljuk.

Mikor melegebb lett a szobában, és a forralóban megmelegedett a víz, az öregasszony a tűzhely előtt beleállította a gyereket egy fehér lavórba, és megtartotta, Doll meg lemosta egy ruhával és egy kis darab szappannal, és ahol a macskák összekarmolták, ahol a bolhák összemarták meg a szűnyogok összecsípték, és elvakarta, ahol a térdében szilánkok voltak, és ahol szokása szerint lerágta a kezéről a bőrt, ott kicsit csutakolta is. A lavórban olyan piszkos lett a víz, hogy kiöntötték az ajtón, és kezdték előlről. A gyerek egész testében reszkett, annyira fázott, és úgy csípte minden. – Serke – mondta az öregasszony. – Le kell vágnunk

a haját. – Hozott egy borotvát, és amilyen közel csak merete, nyírni kezdte a fejbőréről a gubancokat. – Penge van nálam. Most aztán maradjon veszteg. – Aztán beszappanozták és megsikálták a fejét, a víz meg a hab a szemébe ment, és a gyerek teljes erőből kapálózott és ordított, és megmondta nekik, hogy rohadjanak el a pokolban. Az öregasszony azt mondta: – Erről beszélned kellene vele.

Doll a köténye szegélyével törölgette a gyerek arcából a szappant meg a könnyet. – Nem volt szívem megszidni. Más szót nem is igen hallottam a szájából. – Csináltak neki egy-két ruhát liszteszsákból, a fejének meg a karjának lyukat vágtak rajta. Az anyag először merev volt, és olyan szagú, mint amit szekrényben vagy fiókban tartottak, és kis virágok voltak rajta, mint Doll kötényén.

Mintha az egész egyetlen hosszú éjszaka lett volna, de nyilván inkább egy hét volt, két hét, míg ott hintázott Doll ölében, az öregasszony meg körülöttük zsörtölődött.

– Nincsen neked elég bajod. Elhozol egy ilyen gyereket, amelyik amúgy is meghal neked.

– Nem hagyom, hogy meghaljon.

– Ja? Mikor döntöttél te utoljára bármiről?

– Ha ott hagyom, ahol volt, biztosan meghal.

– Hát lehet, hogy az övéi nem így látják majd.

Tudják, hogy elhoztad? Mit mondasz, ha jönnek keresni? Valahol az erdőben van elásva? Vagy a krumpliföld mellett? Nincsen nekem elég bajom amúgy is?

Doll azt felelte: – Senki nem jön keresni.

– Ebben igazad lehet. Ilyen vézna gyereket életben nem láttam.

De ahogy beszélt, egész idő alatt a kukoricamálás, fekete melaszos lábost kavarta. Doll adott a gyerekek egy-két kanállal, aztán kicsit ringatta, aztán megint adott egy kanállal. Egész éjjel ringatta és etette, és úgy is bóbiskolt el, az arca a gyerek forró homlokán.

Az öregasszony időnként fölkel, és tett fát a tűzhely alá. – Megmarad benne?

– Nagyjából.

– Vízet iszik?

– Valamennyit.

Mikor az öregasszony megint kiment, Doll oda-súgta: – Meg ne halj itt nekem. Ennyit nyűglődjek a semmiért. Meg ne haljál. – És aztán olyan hal-kan, hogy a gyerek alig hallhatta: – Úgyis meghalsz, ha meg kell. Tudom. De behoztalak az esőről, nem? Itt jó melegben vagyunk, nem?

Aztán újra az öregasszony. – Dugd az ágyamba, ha akarod. Ma éjjel szerintem én sem alszom.

– Tudni akarom, hogy rendszeren szedi-e a levegőt.

- Akkor majd én pihenek veled.
- Énbelém kapaszkodik.
- Jó. – Az öregasszony hozott az ágyáról egy takarót, és rájuk terítette.

A gyerek hallotta Doll szívverését, és érezte, ahogy a mellkasa emelkedik és süllyed. Nagyon melege volt, érezte magán, hogy hadakozik a takaróval és Doll karjával, ugyanakkor kapaszkodik is belé, átkulcsolja a nyakát.

Ennél az öregasszonynál maradtak hetekig, talán egy hónapig is. Már forrók és párásak voltak a reggelek, mire Doll kivitte a gyereket a kezénél fogva, mert a lába még nem erősödött meg. Körbesétált vele az udvaron, hűvös volt a csupasz talpa alatt, sima, mint az agyag. A kutya a napon feküdt, az orra a mancsán, oda se figyelt. A gyerek megérintette a hátán a forró, durva szőrt, és a kezének savanyú szaga lett tőle. Az udvaron csirkék lépegettek, kapirgáltak, csipegettek. Doll segített bevetni a keretet, de hogy ezt hogy csinálta, amikor a gyerek folyton úgy érezte, valaki tartja? Közben kinőtt a répa. Doll kihúzott egyet, alig volt vastagabb egy szalmaszálnál. – Puha, mint a vaj – mondta, és megérintette a gyerek arcát a zöldje permetével. A gyökérről a kezével söpörte le a földet. – Nesze. Megeheted.

A gyerekeknek összeszorult a torka, mert azt akarta mondani, Azt hiszem, ott hagytam a rongybabát abban a házban. Igen, azt hiszem. Pontosan tudta, hogy hol, az asztal alatt, a legtávolabbi sarokban, az asztal lábának döntve, mintha ülne. Beszaladhatna érte az ajtón, kikapná onnan, aztán újra kiszaladna. Nem is biztos, hogy meglátják. De akkor talán Doll nem lenne itt, mire visszajönne, meg amúgy sem tudta, hol az a ház. Az erdőre gondolt. Csak egy öreg rongybaba, piszkos a kezétől, mert legtöbbször vele volt. De mire felkaphatta volna, kitették a tornácra, és a macskák sem hagyták, hogy hozzájuk nyúljon, és aztán jött Doll, és ő nem tudta, hogy nem jönnek többet vissza, egyáltalán nem is értette. Úgyhogy ott hagyta, ahol volt. Pedig nem akarta.

Doll elhúzta a gyerek kezét a szájától. – Nem szabad így összeharapdálni magad. Százszor megmondtam. – Egyszer mustárt is tettek a kezére, ecetet, de lenyalogatta, mert csípett. Rongyot kötöttek a kezére, és mikor szopta, kijött a vér, és rózsaszín lett. – Segíthetsz gyomlálni. Legalább lesz mit csinálnod a kezeddel. – Aztán csak hallgattak a napon, a föld szagában, térdeltek egymás mellett, húzgálták a kis hajtásokat, ami nem répa volt, kis kövér leveleket, fehér gyökereket.

Az öregasszony kijött, és nézte őket. – Nincs semmi színe. Nem szabad leégnie. Megint vakarózni fog. – Kinyújtotta a kezét, hogy bevigye a gyereket. – Arra gondoltam, legyen Lila. Volt egy Lila nevű nővérem. Adj neki szép nevet, talán ő is megszépül.

– Talán – mondta Doll. – Nem számít.